

A ... Ítéltábla a Tatár Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve**. (címe) felperesnek - Dr. Bíró Ágnes Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve**(címe) alperes ellen nemzetközi árufuvarozási jogviszonyból eredő követelés iránt indított perében a ... Törvényszék 2015. május hó 29. napján kelt ... számú ítélete ellen a felperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### **í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül - az elsőfokú ítéletben írt 560.965 (ötszázhatvanezer-kilencszázhatvanöt) forint tőke és ennek kamatai mellett - további 55 euró 6 eurocentet (ötvenöt euró hat eurocent), és ennek 2013. augusztus hó 26. napjától az Európai Központi Bank által meghatározott alapkamat 8 százalékponttal növelt értéke szerinti késedelmi kamatát. A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

A felperes által az alperesnek fizetendő marasztalás összegét 2.919 euró 7 eurocentre (kettőezer-kilencszáztizenkilenc euró hét eurocentre), és ennek 2013. szeptember hó 2. napjától számított 5 % mértékű késedelmi kamatára leszallítja. Az alperes viszontkeresetét ezt meghaladóan elutasítja.

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését, és megállapítja, hogy a felek az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 61.591,- (hatvanegyezer-ötszázkilencvenegy) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 560.965,- forint fuvardíjat, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperest a 2013. július hó 4. napján 33 raklap friss ipari meggy fuvarozására **J.-on** feladóhellyel és **B.** lerakodási hellyel létrejött

fuvarozási szerződés alapján a Ptk. 499. § (1) bekezdése szerint - a CMR eltérő rendelkezése hiányában - 560.965,- forint összegű fuvardíj illeti, ezt meghaladó fuvardíj igénye azonban alaptalan, mert az eredetitől eltérő, más címzetthez történő fuvarozásra a felperes érdekkörében felmerült okból került sor, ezért a felperes a CMR. 16. Cikke alapján nem tarthat igényt a **B-M** közötti fuvardíjra. Utalt arra, hogy az alperest a **B.I.** bízta meg a szállítványozással. Alaptalannak találta a felperes 1.066,8 euró kocsiállás díj iránti igényét is hivatkozással arra, hogy annak oka fuvarozói érdekkörben merült fel, és ezért nem minősül a fuvarozásra hasznosan fordított költségnek.

A keresettel érintett körben tényként állapította meg, hogy a felperes 2013. július hó 6.-án a megbízásban megjelölt 4 óra helyett 5 óra 36 perckor érkezett a címzetthez, késedelme okán várakozásra kényszerült, majd az alperes utasítása ellenére 15 óra 46 perckor elhagyta a címzeti lerakót, és 18 és 19 óra között arról tájékoztatta az alperest, hogy a rakományt hűtőházba betárolta, majd 2013. július hó 7. napján az alperes 4 órára vonatkozó utasítása ellenére 10 órakor érkezett meg ismételtén a címzetthez, a beszállított meggy vizsgálatára 14 óra 30 perckor került sor, a sofőrnél lévő CMR nem volt olvasható, és az avisio (szállítási értesítő) is hiányzott, az áru minősége nem volt megfelelő, a címzett az árut nem vette át. Az alperes megbízója az árut kármentés céljából egy másik vevőhöz (**S.**) irányította, a küldemény átvételére 2013. július hó 9. napján került sor azzal, hogy az árut átválogatták, a kieső mennyiséget levonták, és a feldolgozható árut értékcsökkenéssel átvették. E tényekből vonta le az elsőfokú bíróság azt a jogi következtetést, hogy a felperes érdekkörében felmerült okból került sor a további - új címzetthez történő - fuvarozásra, és a kocsiállásra is.

Az alperes Ptk. 517. § (1) bekezdésére alapított viszontkeresetét az elsőfokú bíróság alaposnak találta, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek kártérítés címén 5.505 eurót és 58 eurocentet. Kifejtette, hogy a CMR 30. Cikk 1. pontja szerint az áruval kapcsolatos átvételkori fenntartásközlés a **S.** oHG címzettnél ugyan nem történt meg, azonban ennek elmulasztásához a CMR jogvesztést nem fűz, így a kárigény a CMR 32. Cikk 1. pontja szerint egy év alatt évül el, az elévülés az áru kiszolgáltatása napjával (2013. július hó 9.) kezdődött, a 2013. szeptember hó 2. napján kelt felszólamlás alapján az elévülési idő a felszólamlás elutasításáig, 2013. október hó 7. napjáig szünetelt a CMR. 32. Cikk 2. pontja szerint, ezért a 2014. március hó 18. napján előterjesztett alperesi igényt érdemben kellett vizsgálni. Megállapította, hogy a fuvarozásra a felperesnek átadott áru minősége megfelelő volt, 2013. július hó 7. és július hó 9. napján azonban az áru már hibás volt, az áru a fuvarozás tartama alatt sérült meg, a fuvarozó a szállítás során az előírt 4°C fok hőmérsékletet nem tartotta be. Kifejtette, hogy a felperes nem bizonyította a CMR 17. és 18. Cikke alapján a fuvarozói felelősség alóli mentesülését, ezért köteles az alperes kárát a CMR 25. Cikke szerint megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a viszontkereset

elutasítását, és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, az alperes további 1.511,3 euró és járulékai fuvardíj, valamint kocsiállás pénz megfizetésére kötelezését kérte. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan és pontatlan. Állította, hogy az alperes megbízója a **B.I.B. Kft.** volt, és bár a felrakódásra 7 és fél óra késedelemmel került sor, 2013. július hó 6. napján a felperes 4 órakor a címzetthez megérkezett, nem késedelem miatt kellett a lerakódásra várakoznia, hanem ennek oka az volt, hogy alperes csak a lerakás napját egyeztetette a címzettel. Hivatkozott arra, hogy nem kapott utasítást az alperestől a lerakóhelyen maradásra. Álláspontja szerint az eredeti címzett 2013. július hó 6. napján az árut nem vette át, ez kiszolgáltatási akadály volt, kiszolgáltatási akadály miatt pedig a felperes jogosult volt az alperes költségére az árut lerakni, és ezzel a fuvar befejeződött. Hivatkozott arra, hogy a felek között az állásidő és a tovább fuvarozás tekintetében megállapodás jött létre. Kiemelte, hogy alperes által állított hiba, hiány felismerhető volt, az alperes igényét nem érvényesítette haladéktalanul, ezért a CMR eltérő rendelkezései hiányában alkalmazandó Ptk. 504. § (1) és (2) bekezdése alapján jogvesztés folytán kártérítési igényét nem érvényesítheti. Utalt arra, hogy alperes nem bizonyította, hogy az áru sérült volt, illetve azt, hogy a felperes a 4 °C fok szállítási hőmérsékletet nem biztosította. Hivatkozott arra is, hogy az alperesnek nincs bizonyított kára, alperes a megbízója kárigényét kívánja érvényesíteni, de az alperessel szemben saját megbízója nem érvényesített kárigényt, az alperes megbízójának pedig kára nem merült fel. Álláspontja szerint alperes nem bizonyította a felperes szerződésszegését, és az ezzel okozati összefüggésben bekövetkezett kárt, különös tekintettel arra, hogy a szállítmány állapota és a kár megítélése szakkérdés. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem hiteles fordítást fogadott el az alperesi tényállítások bizonyítékeként, és nem tett eleget indokolási kötelezettségének a tanúvallomások mérlegelése, elfogadása, illetve mellőzése körében. A másodfokú tárgyaláson hivatkozott arra is, hogy az állásidő és a további fuvardíj megtérítésére az alperes a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint is köteles.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal kiegészíti:

**B.I.B. Kft.** 2013. július hó 2. napján kelt megbízása „semlegesítés” címszó alatt a következőket tartalmazza: lerakás előtt a sofőr írjon új „CMR”-t, ahol a feladó **B.I.KG. címe**, az átvevő, a lerakóhely **O.** A CMR-en a vevő rendelési számának a Material Nr. számának szerepelnie kell: ..., Material Nr:...

A 2013. július hó 4. napján kelt átadás-átvételi jegy szerint a **T. Kft.-nél** a kiadott áru súlya 20.302 kg volt. A **B.I.B. Kft.** a meggyet 0,55 euró/kg + ÁFA áron vásárolta meg a **T. Kft.-től** (20/A/25. sorszám alatt csatolt irat). A **B.I.B. Kft.** 16.122 kg meggy

eladásáról állított ki számlát, 0,88 kg/euró áron a **B.I.KG** részére 2015. július 9.-én (7/A/16.).

A J. 2013. július hó 9. napján kelt mérlegjegye (wiegesthein) 16.122 kg átvett mennyiséget tartalmaz. A J. 2013. július hó 10. napján faxüzenetben közölte a **B.I.**-val hogy átvett 16.122 kg-ot, 4.030 kg „romlott” volt. Az átvett 16.122 kg-mal kapcsolatban minőségi kifogást nem közölt.

A felperes 2013. július hó 26. napján közölte az alperessel, hogy az általa jelzett kárigényt - mint ahogy korábban már többször tájékoztatta az alperest - nem ismeri el, mivel az árut 3 napi várakozás után az alperes által megjelölt újabb lerakón gond nélkül átvették, sem a CMR-en, sem pedig egyéb okmányon nem tüntették fel, hogy azzal bármiféle probléma lenne.

Mellőzi a másodfokú bíróság - mivel a lentebb kifejtettek szerint a per érdemi eldöntése szempontjából relevanciája nincs - annak megállapítását, hogy a felperes 5 óra 36 perckor érkezett a lerakóra, késedelme okán várakozásra kényszerült, és a lerakóról történt távozásakor már csak 3-4 autó várakozott előtte. Mellőzi a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolásából a 3. oldal 1. bekezdését, mivel tényként csak az állapítható meg, hogy az eredeti címzett az árut nem vette át. Mellőzi a 3. oldal 3. bekezdését, és helyette - a csatolt thermoscript adatok alapján - megállapítja a következőket: 2013. július hó 4. napján a felrakást (16 óra 44 perc) követően a mért szállítási hőmérséklet 16 óra 53 perckor 8,7 és 8,7 °C volt, majd fokozatosan csökkent (19 óra 53 perckor 6 és 6 °C, 21 óra 53 perckor 6,9 és 7,2), 4 és 6 °C közötti hőmérséklet volt 2013. július hó 6. napjának 4 órájáig. 2013. július hó 6. napján 19 óra 09 perckor 5 és 3,9 °C hőmérséklet, 2013. július hó 7. napján a hőmérséklet alkalmanként 10 °C feletti volt, július hó 8. napján egyenletesen 3 és 10 °C közötti, július 9. napján szintén 3 és 10 °C közötti volt.

Az így kiegészített és módosított tényállásra figyelemmel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a fuvarozási szerződés a felperes és alperes között jött létre, jogviszonyukra pedig a CMR rendelkezéseit kell alkalmazni. A felperes fuvardíjigényt és állásidőre számított díjigényt érvényesített, a fuvardíjat azonban a CMR 23. Cikk 4. pontja alapján befolyásolja a fuvarozót terhelő kártérítési kötelezettség, ezért a másodfokú bíróság elsődlegesen az alperes viszontkereset szerinti kártérítési igényét, és annak jogalapját vizsgálta.

A CMR a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződés alanyainak egymás közötti viszonyait, a fuvarozó, valamint megbízója jogait, kötelezettségeit szabályozza. A CMR 17. Cikke ennek alapján a fuvarozó megbízóval szembeni, a fuvarozási jogviszony alapján fennálló felelősségéről rendelkezik az áru teljes vagy részleges elveszése, megsérülése esetére, függetlenül attól, hogy ki volt az áru tulajdonosa, ezért tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy alperes kárigény érvényesítésére a felperessel szemben nem jogosult. Az alperes, mint megbízó a CMR 17. Cikk, 23. Cikk alapján az áru elveszéséből, megsérüléséből eredő igényét az ott meghatározott mértékben a fuvarozási szerződésre tekintettel érvényesítheti az áru

tulajdonjogától függetlenül.

A felperesi fuvarozó felelősségének megállapításához a továbbiak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy mire terjedt ki a fuvarmegbízás, a felek között **B.-M** útvonalra létrejött-e újabb fuvarozási szerződés. Az áru tovább fuvarozásáról a 7/A/9. sorszám alatt csatolt fuvarlevelet állították ki, amely a CMR 9. Cikk alapján ellenkező bizonyításig szolgál a fuvarozási szerződés megkötésének bizonyítékául. E fuvarlevél szerint a küldemény feladója a **B. H**, a címzett a **S.**, erre az eljárás tényadatai szerint azért került sor, mert az eredeti feladó helyett az un. mentesítés miatt új feladót kellett feltüntetni, megváltozott a fuvarozó gépjármű rendszáma és a címzett is, e tények azonban nem bizonyítják, hogy az áru továbbítására egy új fuvarozási szerződés alapján került sor. Az elsőfokú eljárás során a felperes kiszolgáltatási akadályra - és arra, hogy a fuvarozás az áru hűtőházba tárolásával befejeződött - nem hivatkozott, **F.** tanú viszont egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy **T.-val** (a felperes megbízottjával) beszélt, és őt várakozásra utasította, majd miután ennek ellenére a gépkocsi eltávozott, arra utasította, hogy másnap ismételtlen jelentkezzen a címzettnél, aki ennek eleget is tett, majd az árut továbbfuvarozta 2013. július hó 6. napján az alperes utasítására az új címzethez anélkül, hogy ennek díjában az alperessel megállapodott volna. **F.** tanú vallomása és a rekonstruálható tények cáfolják **A.-nak** azt az írásban tett nyilatkozatát, mely szerint a felperes 2013. július hó 6. napján a fuvarozást befejezettnak tekintette. A felperes fuvarozás során tanúsított magatartásából, az állított új szerződés tartalmára vonatkozó megállapodás hiányából, és **F.** tanú vallomásából az a következtetés vonható le, hogy az áru **M-be** irányításával nem új fuvarszerződés jött létre a felek között, hanem a rendelkezésre jogosult az eredeti címzettnél felmerült kiszolgáltatási akadály miatt - a címzett az árut nem vette át - a CMR 12. Cikke szerint rendelkezett az áru felett, megváltoztatta a kiszolgáltatásra előírt helyet és a címzettet, a felperes pedig a fuvarfeladatot ennek megfelelően teljesítette. Bár a felperesnek a CMR szerint lehetősége lett volna a címzettnél felmerült kiszolgáltatási akadály miatt az árut lerakni, és a fuvarozást befejezettnak tekinteni, azonban nem ezt tette, az áru lerakására nem kiszolgáltatási akadály miatt került sor, hanem amiatt, hogy az érintett gépkocsinak másnap másik fuvarfeladatot kellett teljesítenie, a felperes az áru másnapi ismételt lerakóhelyre szállításához újabb gépkocsit állított ki, és a fuvarozást az áru címzettnak történő kiszolgáltatásával kívánta befejezni. Az áru címzettnak történő kiszolgáltatására 2013. július hó 9. napján került sor, a fuvarozás ekkor fejeződött be, ezért mind a felperesi keresetet, mind az alperesi viszontkeresetet e tényből kiindulva kellett elbírálni.

Az alperes kártérítési igényét részint arra alapította, hogy a **T. Kft.-től** megvásárolt 20.302 kg meggy helyett 16.122 kg-ot vett át az új címzett, a két mennyiség közti különbség ezért hiányként jelentkezik, másrészt pedig arra, hogy az eredeti címzett, az Odenwald részére 0,9 euró/kg árral történt volna az értékesítés, a **S. oGH** azonban csak 0.88 euró/kg áron vásárolta meg a meggyet, kártérítési igénye tehát részben az áruhiányból, részben pedig az átvett, címzethez megérkezett áru tervezett és ténylegesen realizált vételára közti különbségből tevődik össze.

A felperes mindkét kártérítési igénye tekintetében azt kellett elsődlegesen vizsgálni - az alperes ellenkérelmére tekintettel - hogy az igényérvényesítés határidőben megtörtént-e. E körben a másodfokú bíróság álláspontja a következő:

A CMR 30.Cikke szerint, ha a címzett az árut anélkül vette át, hogy annak állapotát a fuvarozóval együtt megvizsgálta volna, vagy a hiány, illetve a sérülés általános természetének megjelölésével fenntartását a fuvarozóval közölte volna, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az árut a fuvarlevélben leírt állapotban vette át; a fenntartást külsőleg felismerhető hiány vagy sérülés esetében legkésőbb az átvétel időpontjában, külsőleg fel nem ismerhető hiány vagy sérülés esetében pedig a kiszolgáltatás időpontjától számított hét napon belül - vasár- és ünnepnapokat nem számítva - kell a Fuvarozóval közölni. Külsőleg fel nem ismerhető hiány vagy sérülés esetében az említett fenntartást írásban kell közölni (1.) Ha a címzett és a fuvarozó együttesen vizsgálta meg az áru állapotát, a vizsgálat eredményével szemben bizonyításnak csak akkor van helye, ha a hiány vagy sérülés külsőleg nem ismerhető fel és ha a címzett a megvizsgálás napjától számított hét napon belül - vasár- és ünnepnapokat nem számítva - fenntartását írásban közölte a fuvarozóval (2).

A jelen perben tényként nem volt megállapítható - és erre egyik fél sem hivatkozott -, hogy a **S.** címzettnek történt kiszolgáltatáskor a címzett és fuvarozó együttesen vizsgálta meg az áru állapotát, ezért a CMR 30. Cikk 2. pontja szerinti ellenbizonyítási tilalom a perbeli esetben nem volt alkalmazható. Megállapítható volt azonban, hogy - CMR 30. Cikk 1. pontjának megfelelően - címzett az árut anélkül vette át, hogy annak állapotát a fuvarozóval együtt megvizsgálta volna, vagy a hiányt, illetve a sérülés általános természetének megjelölésével fenntartását a fuvarozóval közölte volna, ezért az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az árut a fuvarlevélben leírt állapotban vette át. Ez esetben a fenntartást külsőleg felismerhető hiány, sérülés miatt valóban az átvétel időpontjában kellett volna a fuvarozóval közölni, ennek ellenére erre az átvételkor nem került sor. A CMR azonban az átvételkor fenntartás közlésének elmulasztásához nem fűz jogvesztést, a közlés hiányának jogkövetkezménye a beálló, idézett vélelem. A CMR jogkövetkezményre vonatkozó rendelkezése hiányában pedig a felperes hivatkozásának megfelelően valóban alkalmazni kell a Ptk. 504.§ (1) bekezdését. A Ptk. 504. § (1) bekezdése értelmében, ha az átvételkor felismerhető, hogy a küldemény hiányos vagy sérült, a fuvarozóval szemben az igényt haladéktalanul érvényesíteni kell, ennek elmulasztása jogvesztéssel jár. A haladéktalan igényérvényesítés nem az átvételkor közlési kötelezettséget jelenti, hanem az igény lehető legrövidebb időn belül történő bejelentését. Ez a perbeli esetben 2013. július hó 12. napján megtörtént, mivel az alperes megküldte a felperesnek (7/A/17.) a **B.** levelét, amelyben a kárigényt jelezte, és kérte a felperes intézkedését a biztosító felé, valamint a szükséges dokumentáció átadását. Felperes tagadásával szemben a bíróság megállapította, hogy felpereshez ez az e-mail megérkezett, mivel a felperes a 2013.július hó 26. napján kelt levélben (7/A/18.) nyilatkozott a kárigényre, és közölte, hogy kárigény elutasításáról már többször tájékoztatta ezt megelőzően is az alperest. Az alperesi igényérvényesítést mindezekre figyelemmel jogvesztés nem

zárja ki, a fenntartás hiányának következménye az, hogy a CMR 30. Cikk 1. pontja szerint ellenkező bizonyításig vélelmezni kell, hogy a címzett az árut a fuvarlevélben írt állapotban vette át.

A továbbiakban abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes a kártérítési igényének részét képező hiány tényét a perben bizonyította-e, azaz bizonyította-e azt a tényt, hogy ténylegesen csak 16.122 kg meggy átvétele történt meg, a különbözet romlott volt, mely ily módon megsemmisültnek tekintendő. A felperes által 2.sorszám alatt csatolt S. által 2013. július hó 10. napján küldött német nyelvű fax hiteles fordítás hiányában is értelmezhető, - tartalmát a felperes sem vitatta a keresetlevél 4. oldal 6. bekezdésében, e szerint pedig a meggy 20 %-a romlott volt, nem került átvételre. A faxüzenetben írt tényt alátámasztotta F., F. tanúk vallomása is, melyek egybehangzóak voltak arra vonatkozóan, hogy az érkező súlyból minősítést követően 20 % levonásra került. Az alperes tehát a CMR idézett vélelmével szemben bizonyította, hogy a feladott áru mennyiségből 4180 kg. sérült, érték-vesztett, gyakorlatilag megsemmisült árunak tekintendő.

Fentiekre tekintettel az alperes 4.180 kg áru megsemmisülése miatt a CMR. 17. cikke alapján érvényesíthet kárigényt a felperessel szemben. A CMR 23. Cikk 1. pontja szerint, ha a fuvarozót a jelen egyezmény rendelkezései alapján az áru részleges vagy teljes elveszéséért kártérítés kötelezettség terheli, a kártérítést annak az értéknek az alapján kell kiszámítani, amilyen az áru a fuvarozás helyén, és időpontjában rendelkezett. A 25. Cikk 1. pontja alapján megsérülés esetén a fuvarozó köteles megfizetni az árunak a 23. Cikk 1., 2., 4. pontja szerint meghatározott értéke alapján kiszámított értékcsökkenés összegét, a 2. pont szerint a kártérítés összege nem haladhatja meg:.. b) pont, ha a megsérülés következtében csak a küldemény egy része vesztette értékét, azt az összeget, amelyet az értéket vesztett rész elveszése esetén kellene fizetni. Az áru értékét, vagy a kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdeket a 23. Cikk 6. pontja szerint nem jelentettek be, ezért magasabb kártérítés nem követelhető. A másodfokú bíróság az áru fuvarozás helyén és időpontjában fennálló értékének a T. Kft. részére fizetett vételárat tekintette, azaz 0,55 euró/kg + ÁFA összeget, a teljes elveszettnek tekintendő áru érték pedig 4180 kg-ra számítva 2.919 euró és 7 eurocent.

A fuvarozó felperes nem bizonyította a perben, hogy a felelősség alól a CMR szabályai szerint mentesül. A CMR. 17.Cikke szerint a fuvarozó felelős az áru teljes vagy részleges elveszéséért vagy megsérüléséért, ha az elveszés vagy megsérülés az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között következett be, valamint felelős a késedelmes kiszolgáltatásért. (1.) A fuvarozó mentesül azonban a felelősség alól, ha az elveszést, a megsérülést vagy a késedelmet a rendelkezésre jogosult vétkessége, a rendelkezésre jogosultnak a fuvarozó vétkességére vissza nem vezethető utasítása, az áru sajátos hibája, vagy olyan körülmény okozta, amelyet a fuvarozó nem kerülhetett el és amelynek következményeit nem állott módjában elhárítani.(2) A fuvarozó - a 18. Cikk 2-5. pontjaiban foglaltak érintetlenül hagyása mellett - mentesül a felelősség alól, ha az elveszés vagy a megsérülés az alább felsorolt tények egyikével vagy azok közül többel együttjáró különleges

veszélyből ered:

a) nyitott és ponyvával nem fedett járművek használata, ha azok használatában kifejezetten megállapodtak és ezt a fuvarlevélbe bejegyezték;

b) a csomagolás hiánya vagy hiányossága, olyan áruk esetében, amelyek csomagolatlan, vagy nem megfelelően csomagolt állapotban természetüknél fogva elveszésnek vagy megsérülésnek vannak kitéve;

c) az áru kezelése, felrakása, elhelyezése vagy lerakása, ha azt a feladó vagy a címzett, illetve a feladó, vagy a címzett nevében eljáró személyek végezték;

d) bizonyos áruk természete, melynél fogva azok részleges vagy teljes elveszésnek vagy megsérülésnek vannak kitéve, különösképpen törés, rozsdásodás, önmagában bekövetkező belső romlás, beszáradás, csorgás, rendes apadás vagy férgek, illetve rágcsálók kártevése következtében;

e) az árudarabok elégtelen vagy nem megfelelő megjelölése, illetve számozása;

f) élőállatok fuvarozása.

*A CMR. 18. cikke értelmében* a fuvarozót terheli annak bizonyítása, hogy az elveszés, a megsérülés vagy a késedelem a 17. Cikk 2. pontjában említett tények valamelyikéből keletkezett (1). Ha a fuvarozást olyan járművel végezték, amely különleges berendezéssel rendelkezik arra, hogy az árut a meleg, a hideg, a hőmérsékletváltozás vagy a levegő nedvességhatása ellen megvédje, a fuvarozó csak akkor hivatkozhat a 17. Cikk 4. pont d) alpontjára, ha bizonyítja, hogy az adott körülmények között, ezeknek a berendezéseknek kiválasztása, fenntartása és felhasználása tekintetében őt terhelő minden intézkedést megtett és a részére adott minden különleges utasításnak eleget tett.

Tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy az áru részbeni megsemmisülését a rendelkezésre jogosult vétkessége, a fuvarozó vétkességére vissza nem vezethető utasítása okozta, nem nyert ugyanis bizonyítást az a tény, hogy az áru azért romlott meg, mert azt az eredeti címzett nem vette át, és tovább kellett szállítani, de ezt maga a felperes sem állította. F. tanú is úgy nyilatkozott, hogy a meggy folyamatos hűtés mellett szombathoz képest keddig is állhatott volna ugyanabban a kamionban, vagy ugyanazon a 2-4 °C fokos hőmérsékleten (F. vallomása 18. sorszám alatti jegyzőkönyv 5. oldal), a kár bekövetkezésének oka ezért köztudomásúan az áru természete (romlandó volta), belső romlása lehetett csak (CMR 17. Cikk 4. pont d) pont). A perbeli esetben a fuvarozást az áru tulajdonságára tekintettel olyan járművel végezték, amely különleges berendezéssel rendelkezik arra, hogy az árut a meleg és a hideg, a hőmérséklet-változás vagy a levegő nedvességhatása ellen megvédje, ezért a CMR 18. Cikk 4. pontja alapján a fuvarozó felperes akkor mentesülhetett volna a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy az adott körülmények között ezeknek a berendezéseknek kiválasztása, fenntartása és felhasználása tekintetében őt terhelő minden intézkedést megtett, és részére adott minden különleges utasításnak eleget tett. A felperesnek adott utasítás szerint az árut 4 °C hőmérsékleten kellett szállítani, ezért a bizonyítandó tény az volt, hogy az árut a fuvarozás folyamán mindvégig 4 °C-n tartotta, e tény azonban a felperes nem bizonyította. A csatolt thermoscript adatok éppen ennek ellenkezőjét, az a tényét bizonyítják, hogy a folyamatos 4 °C hőmérsékletet a felperes nem biztosította, emellett nem igazolta a felperes azt sem, hogy a 2013. június 6-i betárolás mikor,

milyen körülmények között, a hűtési lánc megtartásával történt-e, illetve mikor milyen körülmények között történt az újabb berakodás 2013. július hó 7. napján. A 15. sorszám alatt csatolt, **B.** által kiállított „igazolás” elveiben sem alkalmas annak a ténynek az igazolására, hogy az áru folyamatos hűtése biztosított volt, emellett azonban aláírás hiányában semmiféle bizonyító erővel nem bír. A felelősség alóli mentesülés hiányában a felperes az áru elveszéséből, megsemmisüléséből eredő kárért felelősséggel tartozik.

Az alperes kárigényének második része az eredeti tervezett eladási ár és a tényleges eladási ár különbözete, mely tartalmában elmaradt haszon iránti igény. A fuvarozás alatt bekövetkezett károsodás esetén a fuvarozási szerződés megszegéséért a fuvarozó csak a fuvarozási szerződésre irányadó jogszabályokban meghatározott mértékű térítéssel tartozik (jelen ügyben még alkalmazandó GK.74. sz. állásfoglalás). Alperes nem bizonyította - nem is állította - a perben, hogy az átvett mennyiségért azért kapott alacsonyabb vételárat, mert az értékcsökkent volt. **F.** tanú úgy nyilatkozott, hogy a meggy ára naponként változik, és az adott napi ár olcsóbb volt, így ezen az áron vették át a meggyet. A felperes e kárigénye tehát nem a CMR 17. §-a szerinti, az áru értékcsökkenéséből eredő kárigény. A CMR 17.Cikk értelmében az itt szabályozott igényeken túl egyéb kárigény nem érvényesíthető, kivéve a CMR 29. Cikk 1. pontja alapján abban az esetben, ha a kárt a fuvarozó szándékossága, vagy az őt terhelő olyan súlyos gondatlanság okozta, amely az ügyben eljáró bíróság által alkalmazott jog szerint a szándékossággal egyenértékűnek minősül. Az alperes szándékosságot, vagy súlyos gondatlanságot nem bizonyított, ezért az elmaradt haszon kártérítési igényét a fuvarozóval szemben nem érvényesítheti, így azt sem kellett vizsgálni - bár e kárigény tekintetében már jelentősége lett volna -, hogy a felperes által állított kár ténylegesen kinél következett be. Az alperes kártérítési keresetét ezért 16.122 kg meggy kilónkénti 0,02 euró árkülönbözete erejéig el kellett utasítani.

A viszontkereset elbírálása körében fentebb kifejtettek a felperes fuvardíj iránti keresetére is hatással vannak az alábbiak szerint:

A felek között a fent kifejtettek szerint egy fuvarozási szerződés volt, annak teljesítése történt meg, a teljesítés első szakaszára, **B.**ig a fuvardíj 560.965,- forint volt, míg az alperes rendelkezését követő további szállítás díjára a felek között megállapodás nem jött létre. Az alperes azonban utasítást adott a fuvar folytatására, a felperes pedig az utasítást teljesítette. A fuvarozót a CMR 16. Cikk 1. pontja alapján megilletik azok a költségek, amelyek az utasítás kéréséből és a kapott utasítás végrehajtásából származnak, kivéve, ha ezeket a költségeket a fuvarozó vétkessége okozta. A továbbszállítás költsége az alperesi utasítás végrehajtásából származik, és a költséget nem a fuvarozó vétkessége okozta. A vétkesség szempontjából nem azt kell vizsgálni, hogy az utasításra a fuvarozó magatartása miatt (az áru fuvarozónak felróható hibája) miatt került-e sor, ezért mellőzte a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából a felperes lerakóhelyre érkezésének, távozásának időpontjára, és a felek közt ebben az időszakban zajló kommunikációra vonatkozó tényállításokat. Annak van

jelentősége, hogy az utasítás teljesítése során vétkesen járt-e el a fuvarozó, azaz az utasítás teljesítése során vétkesen okozott-e maga költséget, mert ezt nem kell megtéríteni. Ilyen körülmény azonban nem merült fel, ezért az alperes a fuvardíj megfizetése aló a CMR 16.Cikk 1. pontjára hivatkozással nem mentesülhet. A CMR 23. Cikk 4. pontja szerint azonban az áru részleges vagy teljes elveszése esetén vissza kell téríteni a fuvardíjat, részleges elveszésnél ennek arányában, ami azt jelenti, hogy a 20 % mértékű áruvesztésre tekintettel a felperes fuvardíját is 20 % mértékben kell csökkenteni, azaz felperest a fuvardíj 20%-os mértékkel csökkentett összege illeti meg.

A felperes díja két részből áll, egyrészt a megállapodás szerinti 560.965,- forint díjból, másrészt az utasítás teljesítésével összefüggésben felmerült fuvarköltségből, mely 475 km-re számítva - elfogadva a felperes által megjelölt km díjat, mivel az alacsonyabb a F. tanú szerint a fuvarozói gyakorlatban szokásos 1 euró/km díjnál - 444 euró 5 eurocent. Tehát a fuvarszerződés alapján a felperesnek járna 560.965,- forint és 444 euró 5 eurocent fuvardíj.

A megállapodás szerinti fuvardíj az áru lerakásának napján érvényes MNB árfolyamon (keresetlevél 6. oldal) 1.500 euró volt, az összes fuvardíj így 1.944,5 euró, melynek 20 %-a 388,9 euró. Az elsőfokú bíróság ítélete nem fellebbezett részében 560.965,- forint megfizetésére kötelezte az alperest, ezért a felperesnek még járó 444 euró 5 cent díjat csökkentette a másodfokú bíróság 388 euró 9 eurocenttel, így az alperest további 55 euró és 6 eurocent fuvardíj megfizetésére kötelezte.

A késedelmi kamat mértéke a fuvardíj után a Ptk. 301/A. §-a alapján az idegen pénznemre a kibocsátó jegybank által meghatározott alapkamat 8 százalékponttal növelt értéke.

A felperes az állásdíj iránti keresetét a felek megállapodására alapította, illetve jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozott, azonban a megállapodás tényét nem bizonyította, és alaptalan az igénye a Ptk. 361. §-ra hivatkozással is. F. tanú úgy nyilatkozott, hogy az állásdíj kérdése felmerült, 2013. július hó 6 napján várakozásra utasította a felperest azzal, hogy „kifizetik az állásdíjat, ha az árut nem szedik le”. A. írásba foglalt nyilatkozata önmagában - a felek egyező akaratnyilvánítása bizonyítása hiányában - a feltételtől független állásdíj fizetésre vonatkozó megállapodás létrejöttét nem bizonyítja.

Törvényi feltétel hiányában jogalap nélküli gazdagodás címén sem illeti meg állásidő a felperest. A jogalap nélküli gazdagodás megállapításának feltételei: ha a gazdagodó kimutathatóan vagyoni előnyhöz jut, a vagyoni előnyt más rovására szerzi (vagyis valakinél vagyonsökkenés következik be) a gazdagodás jogalap nélkül történik. Nem állapítható meg jogalap nélküli gazdagodás, ha valakinél ugyan vagyonsökkenés következik be, de ugyanakkor más ezzel párhuzamosan nem jut vagyoni előnyhöz, illetve fordított esetben sem, ha valaki ugyan jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, de ez másnak nem okoz vagyonsökkenést. A perbeli esetben a

felperes nem állította, és nem bizonyította, hogy az alperes vagyoni előnyhöz jutott volna, illetve azt, hogy a felperesnél vagyonsökkenés következett be, ezért állásidő megtérítését a Ptk. 361. §-a alapján az alperestől nem kérheti.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek további 55,6 euró fuvardíjat, és ennek a Ptk. 301/A. § szerinti késedelmi kamatát, a keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak. A felperes által az alperesnek a viszontkereset alapján fizetendő marasztalás összegét pedig 2.919 euróra és 7 eurocentre, valamint ennek kamataira leszállította azzal, hogy a viszontkeresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

A felperes keresete 560.965,- forint, 444,5 euró, 1.066,8 euró, az alperes viszontkeresete 5.505,58 euró megfizetésére irányult. A felperes és az alperes a keresethez, viszontkeresethez képest közel azonos arányban, 53 % illetve 51 % mértékben lett pernyertes. A felperes első fokon előlegezett 60.401. forint eljárási díjat és illetéket, az ügyvédi költség 698.500,- forint, a készkiadás 94.800,- forint. Az alperes lerótt 136.400,-forint illetéket, az ügyvédi munkadíj 546.100,- forint, a készkiadás 44.280,- forint. Figyelemmel arra, hogy a pervesztesség és pernyertesség aránya, valamint a felek által előlegezett költség közel azonos mértékű, a másodfokú bíróság mellőzte a felperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését, és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a felek viselik az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, a fellebbezett pertárgy érték 7.016,88 euró (vizontkereset értéke 5.505,58 euró, a keresetben megjelölt állás és fuvardíj 444,5 és 1.066,8 euró), melyből a felperes 37 % mértékben lett pernyertes. A felperes lerótt 176.100,-forint illetéket, a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíj 75.000,- forint+ÁFA, az útiköltség 15.800,- forint, az alperes másodfokú perköltsége: 50.000,- forint+ÁFA ügyvédi munkadíj és 7.380,- forint útiköltség. A felek felmerült költségeire és a pervesztesség-pernyertesség arányára tekintettel a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles 61.591,- forint másodfokú perköltséget megfizetni a felperesnek.

P é c s, 2015. december 10.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné Dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró